

Synopse přednášky **LIDÉ NA CESTÁCH**

Téma **PODOMNÍ / AMBULANTNÍ PROFESE**

- Podomní profese = podomní obchod + výkon podomního řemesla realizované na veřejném prostranství nebo přímo v domácnostech odběratelů/dodavatelů (bez stabilního místa provozování), omezení v uplatnění transportních prostředků.
- Terminologie: podomní / ambulantní / Hausierer – hausírníci.
- Základní klasifikace:
  - a) řemeslníci a znalci technologií nabízející službu,
  - b) producenti nabízející výsledky své rukodělné práce či rolnického hospodaření,
  - c) distributoři tovární (dílenské) produkce,
  - d) obchodní cestující / reprezentanti firem.
- Pojmenování dílčích skupin podle jiných kritérií:
  - a) původu,
  - b) sortimentu,
  - c) jiného výrazného kulturního znaku.
- Počátky již ve středověku, 1492 privilegium císaře Friedricha pro lokality Gottschee a panství Reifnitz, rozvoj zvl. od raného novověku, především v 18. a 19. století uplatňuje jako zaměstnání sociálně slabých jedinců, v průběhu 20. století patrná sestupná tendence vedoucí k zániku.
- Příčiny: sociální (socio-ekonomické), demografické, k rozvoji napomohly změny v organizaci výroby a odbytu, uplatňování konzumu ad.
- Provozování spjato s některými regiony – společným rysem těchto oblastí bývalo: horské prostředí nebo jinak ekonomicky oslabená území, neúrodná půda, vyšší míra sociální diferenciacce, absence či menší možnosti jiných způsobů obživy.
- Snaha úřadů o eliminaci podomních povolání, případně ztížení podmínek pro provozování, omezování aktivit cizích podomních, nutnost mít vystavený pas, povinnost pravidelného hlášení příchodu podomního obchodníka a řemeslníka do lokality.
- Kritika podomních obchodníků za nekvalitní zboží, nízké ceny, nepřiměřený psychologický tlak vyvíjený na zákazníka, machinace atd.

Literatura k dalšímu studiu:

- ☐ **G. Ritter von THAA:** *Das Hausierwesen in Oesterreich*. Wien 1884.
- ☐ **Z. GARGAS:** *Handel obnošny a państwo*. Kraków 1900.
- ☐ **J. HÚSEK:** *Podomní a jiný obchod a živností*. In: Národopis lidu československého. Díl I. Moravské Slovensko. II. *Praha 1922*, s. 429–432.
- ☐ **L. FONTAINE:** *History of pedlars in Europe*. Cambridge 1996.
- ☐ **D. DRÁPALA:** *Venkovský obchod Moravy a Slezska*. Brno 2014, s. 309–336, 362–377.